

ŠKOFIJSKI LIST

10.

Duhovnikom.

Lani sem Vam v glavnih potezah narisal Vaše vsestransko delovanje. Zbuditi sem Vam hotel novega poguma, pomagati za vztrajnost v tolikih naporih in trudih in obvarovati Vas maldoušnosti zavoljo raznih premajhnih uspehov.

Vse te svete namene je pa naš presijajni katoliški shod dosegel gotovo še v večji meri. Gledali ste z lastnimi očmi sveto navdušenost našega ljudstva, slišali ste na lastna ušesa globoko zamišljene in navdušene govore naših katoliških akademično izobraženih mož, opazovali ste temeljite razprave odsekov za delo na čast božjo, pa časno in večno korist našega ljudstva. Vse to je večinoma sladek in krasen sad Vašega truda in Vašega znoja.

Katoliškemu shodu je bilo geslo: »poglobiti vero in versko prepričanje, še bolj utrditi in vneti versko krščansko življenje«. Ta misel naj tudi mene vodi sedaj, ko Vam, častitim in predragim sobratom, nameravam nekoliko izpregovoriti o katoliškem shodu, o delu med ljudstvom in o delu za nas same.

I.

O katoliškem shodu.

Ko smo začeli govoriti, da shod skličemo, se je koj poudarjal njegov namen, namreč poglobiti vero in razvneti življenje po njej med vsemi stanovi. Slovenska ljudska stranka je v šestih letih, odkar ima večino in zares vlada, silno veliko storila za gospodarski napredek po deželi; kamorkoli gremo, povsod gledamo sledove njenega premišljenega dela za ljudstvo. Verski moment je pa v tem prizadevanju nekako v ozadje prišel. Med ljudmi je nekako potemnela zavednost, da je slovenska ljudska stranka v prvi vrsti katoliška in ravno zato, ker je katoliška, se zaveda dolžnosti, da v deželni zboru in po deželni odboru snuje in izpeljuje načrte za korist cele dežele, za korist vsega ljudstva, vseh stanov, da ravno zato se zaveda tudi dolžnosti vse koraže tako urejevati, da katoliška, edino prava,

edino splošno koristna načela pridejo v veljavo med ljudstvom, po občinah, pri šoli in povsod, in da se stori tudi vse, da pogubna, četudi zamamljiva, svobodomiselna načela pridejo ob veljavo in se po možnosti zaduši ali vsaj omeji socialni vpliv mož svobodomiselne struje.

V tem duhu je slovenska ljudska stranka, držeč v rokah krmilo deželne uprave, načelno, premišljeno, stanovitno in zares pogumno postopala. In koliko zaničevanja, zasramovanja, obrekovanja in strastnega nasprotovanja so morali pretrpeti naši odlični, Bogu, Cerkvi in narodu vdani možje! Trpeli so možato, tiho in neustrašeno šli naprej na začrtanem potu.

Kljub temu pa je vendarle gospodarska misel naše ljudstvo nekako preveč prevzela ter se ji je verska misel nekako preveč umaknila v kot. Tak nenaraven preobrat je pa jako nevaren. Nevaren že glede na Boga, ki nam zapoveduje, da naj iščemo najpoprej božjega kraljestva, vse druge se nam bo že dodalo. Iz te zapovedi sledi, da prizadevanje za časno blagostanje ne bo blagoslovljeno, ako bi ga postavili na prvo, ne pa na drugo mesto. Nevaren pa tudi za javno življenje in prepričanje. Kakor hitro verski moment v ozadje stopi in v zavednosti nekoliko ali tudi precej potemni, stopijo na plan vse strasti in skušajo v zasebnem in javnem življenju zavzeti prvo, vodilno mesto. O kako hitro se razmahajo poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja! Kakor hitro pa začne prevevati ljudi duh teh strasti, so že obrnjeni od Boga, od Kristusa, od Cerkve v pravcu verske mlačnosti in verske lahkomišljenosti, v pravcu liberalizma in svobodomiselstva. Saj se ravno ti svobodni nauki s strastmi skladajo, jim ugajajo in tako vsega človeka nase pritegujejo.

Naši naprednjaki in svobodomiselci to dobro čutijo. Saj že davno žele in si prizadevajo za neko zgolj gospodarsko stranko, v katero vabijo z zamamljivim pridevkom neodvisnosti. Versko indiferentne ljudi ta beseda »neodvisnost«

kar zamoti. Se ve, ne oznanjujejo jim, da se končno namerava neodvisnost od Boga, ampak jim odkrivajo le začetek te neodvisnosti, namreč neodvisnost od strogo katoliških mož, posebno neodvisnost od duhovnikov, ki naj se le na cerkev omeje. Ne povedo pa, da ta neodvisnost od duhovnikov in katoliških mož pelje v hlapčevsko odvisnost od mož, ki so Boga, Cerkev in versko življenje že davno zavrgli, pa hočejo polagoma našega kmeta, našega delavca, našega obrtnika, našega trgovca, našega izobraženca do ravno take neodvisnosti vsaj polagoma zapeljati.

In ali niso zadnje čase v tem prizadevanju po verskem indiferentizmu koraka dalje storili? Zakaj izdajajo, tako prekanjeno pišejo in razširjajo list »Ilustrovani Tednik«? Zakaj so začeli sedaj izdajati zopet nov list »Glas«, ki je tudi versko indiferenten, se zaletava ne le v delo slovenske ljudske stranke, ampak tudi v delo liberalne stranke? Kaj ne, prepovedani listi »Narod«, »Dan«, »Slov. Dom« svoje brezbožne namere preveč očitno kažejo, pa zato vse boljše elemente vseh stanov od sebe in svoje poti odbijajo. Torej vun z novimi, indiferentnimi listi za zabavo in gospodarstvo; ko si osvoje terena, ki pridobe naročnikov (»Tednik« jih ima nad 8000) in premamijo srca, potem bo pa lahko potegniti ljudstvo dalje na potu od Boga, od Cerkve, od vere.

V to nezdravo ozračje so nas bolj in bolj porivali in potegovali. Kar se čuje glas: osvestimo se, ozračje naj se očisti, hitimo zopet na čist zrak v solncu večnih resnic! Skličimo katoliški shod z namenom, da se poglobi vera in se zopet zavedamo potrebe, krščanska načela dosledno uveljaviti v zasebnem in javnem življenju, zato pa tudi v znanstvu, v leposlovju, v umetnosti in v vseh panogah socialnega življenja. V društvu je tako, kakor v naši duši. Prizadevamo se za prav čednostno življenje, malih in večjih pomanjkljivosti in grehov se očistujemo v svetih zakramentih; kljub temu se v duši kaj lahko prav mnogo napak in slabosti zaredi, da je treba svetega misijona duhovnih vaj, pri katerih se korenito očistimo in operemo, da more človeško življenje zopet bolj bujno pognati in se razviti. Ravnotako je v javnem, družabnem življenju: nevidno se izgublja dobra stran, poganja pa napačnost; zato je treba temeljite remedure, treba pravega katoliškega shoda.

In zares! Ali ni bilo strogo po katoliških načelih vse, kar se je storilo po odsekih in pri slavnostnih zborovanjih? Saj smo bili zraven! Ali pogledjmo in proučavajmo krasno poročilo o tem shodu! Vsak dan so bile zjutraj pridige in slo-

vesne sv. maše; krasna verska manifestacija vsega našega naroda tisto nedeljo o pričetku shoda po mestnih ulicah in posebno pred nunsko cerkvijo; in krona vsega tista navdušena posvetitev Brezmadežni, katera se bo ponavljala vsakega leta.

Kaj ne, tudi mi smo se poživili, se iznova navdušili za delo svetega našega poklica, smo iznova dobili onega poguma, ki se ne ustraši nobene težave, ki žrtvuje vse, tudi življenje za ljudstvo v imenu križanega Jezusa.

II.

Delo po župnijah.

Po naših župnijah se večinoma veliko dela. In kako obsežno mora biti naše delo! Le pogledjmo v poročilo, v razgovore in resolucije v odseku za versko življenje, v odseku za krščansko izobrazbo, v odseku za karitativno delo in v socialno-ustavnemu odseku.

Kdo bo vse to izpeljal? Mi duhovniki s pomočjo naših dobrih lajikov. Premagati moramo v tem oziru ono nevarnost: da bi opešali in delo popustili. Nekoliko sem se ustrašil sledeče trditve na katoliškem shodu: »veliko je danes število izobraževalnih društev širom Slovenije, a žal, reče se lahko o velikem procentu istih, da dremljejo ali spe celo spanje pravičnega. Precej društev je takih, ki stoje samo na papirju, v kolledarčku S. K. S. Z., še več pa takih, ki se oglašijo vsako leto z eno veselico, ki se pa s kakim drugim delom ne morejo ponašati.«¹

In res, še letos po katoliškem shodu nekako vse spi, mislim namreč izobraževalno delo po društvih in njihovih odsekih, kakor se nam je tako temeljito razložilo na shodu.² Organizacija je povse lepa in primerna; naslanja se na lokalna društva, dekanijske odbore, dekanijske referente v Ljubljani in na osrednje vodstvo, pravzaprav naše cerkvene organizacije, ki je v vsakem času najvzglednejša. Toda kljub temu se le malo gibanja opaža vsaj kolikor se more posneti iz časniških poročil. Zasedoval sem vzrok in reklo se mi je, da je za letos temu krivo osrednje vodstvo, ki ni dalo impulza za sistematično delo v pripravnem zimskem času. Za prihodnje leto bi mogli odpomoči dekanijski odbori in podregati na zgoraj in spodaj.

Ne bi tega zunajcerkvenega dela poudarjal na tem mestu in ne bi obžaloval, ako ne gre od rok, ko ta izobrazba ne bi bila tolike važnosti tudi za krščansko prepričanje, za krščansko živ-

¹ Kat. shod, pag. 93.

² Ibid. pag. 90—9. 8

ljenje, za obrambo vere, za pojasnjevanje zmot, laži, obrekovanj naših nasprotnikov in za zanesljivost naših mož in naših mladeničev v cerkvenopolitičnih borbah, posebno ob času važnih volitev v deželni in državni zbor. Ljudstvo se mora vsega tega zavedati; da, morali bi imeti vrle zaupnike, ki bi se še bolj izobrazili ne le pri raznih predavanjih, ampak pri sistematičnih tečajih, ravno zanje namenjenih. Drugače nam preti nevarnost, da se popusti od strogo načelnega postopanja in da bodo ljudje pristopni za one pogubne srednje stranke, katere snujejo naprednjaki, da bi po tem potu dobili ljudstvo v svoje zanjke.

Razen tega izobraževalnega dela, za katero ste toliko lepih »Domov« postavili, imamo pa še svoje duhovniško delo pri otrokih, pri mladini in pri odraslih. Ne mislim zopet pisati o vzgoji mladine: mnogo sem o tem pisal; mnogo ste se razgovarjali v raznih konferencah in tudi letošnja sinoda se bo s to stranjo našega svetega poklica pečala. Vendar naj pa omenim samo nekatere točk, prepotrebni za pravo, stanovitno versko življenje.

Pri otrocih bi bilo prekoristno vpeljati Marijin Vrtec za pravo pobožnost, Sveto vojsko za gnus zoper opojne pijače za naraščaj Marijini družbi pri dečkih in deklicah, pa tudi za orlovski naraščaj. To je potrebno, da bomo vzredili čisto, trezno, versko navdušeno, zdravo mladino. Ali naj nam dečke pobero Sokoli? Da se vse to izpelje, je treba nekaj truda, ki pa ne bo neznosen, ako nas vnema in krepi ljubezen do Boga in ljubezen do ljudstva. Vendar pravi temelj za uspeh bo dalo šele zgodno in prav pogosto prejemanje svetih zakramentov, svetega obhajila. O dragi sobratje, tukaj zastavite svoje delo, svojo požrtvovalnost, svojo sveto ljubezen! Ravnajte se točno po navodilih sv. Očeta in po škofijskih navodilih, ki povedo, kako naj se ona iz Rima izpeljujejo.

Torej skrb za naraščaj obojnim Marijinim družbam in Orlom. Orlovska organizacija se mi zdi jako dobra, ker osrednje vodstvo vedno dela, se posvetuje in vse izpopolnjuje in ker tudi okrožja svojo dolžnost store. Naj bi pristopilo čim več Orlov Marijini družbi! Obojna Marijina družba se tudi dobro vodi; saj je škofijski predsednik neumoren in tudi dekanijski voditelji so večinoma zares vneti. No, kako me srce boli, ko iz raznih poročil posnamem, da mladeniške Marijine kongregacije nič kaj ne uspevajo, da semtertje komaj životarijo, celo razpadajo. Nedavno mi je ves potr pravil neki duhovnik, da je imel nekako 50 mladeničev v kongregaciji, ki so pa

kakor na neko skrivno komando kar obenem vsi izstopili! Naj vas ta neuspeh ne plaši. Začnite pri mladeničih v šoli, katerim vzbujajte verski ponos, ponos s čednostnim življenjem, gnus do mladeniških razvad, strah pred slabimi mladeniški tovarišijami. Le pogosto naj pristopajo k mizi Gospodovi, da se jim na Srcu Jezusovem vžge njihovo lastno srce svete ljubezni do Boga, do Jezusa, do Marije, do pravega krščanskega življenja, posebno do svete sramežljivosti do sebe in do drugih!

Oh, pa tudi mladeniče in dekleta, može in žene vedno in vedno vabite k sv. obhajilu, naj pristopajo pogostokrat. V pridigah jim večkrat razlagajte o sv. zakramentu, o češčenju Srca Jezusovega, o spravnem sv. obhajilu, o apostolstvu molitve, o milostih in posebnih blagoslovih svetega obhajila in češčenja presv. Srca, o dotični tridnevnicu, prvo nedeljo v mesecu, posebno dan celodnevnega češčenja. Vse te prilike naj bodo agitacija za pogosto, za vsakdanje sveto obhajilo. Naj vam omenim tri knjige, v katerih boste dobili prav bogatega gradiva za evharistične pridige. Prva je Lintello S. J., das eucharistische Triduum (Saarlouis, 1909); v tej se spretno razlaga dekret rimski o pogostem in vsakdanjem sv. obhajilu. Druga je Walter, Das allerheiligste Altarssakrament, das wahre Brot der Seele (Brixen), ki izredno točno in pregledno razlaga nauke o sv. Rešnjem Telesu kot obhajilu (ima 590 strani); tudi o maši je spisal prekrasno knjigo, tako da se obe izpopolnjujeta. Tretja je Schweykart S. J. (32 Vorträge), Im Zeichen der Zeit, ki prikazuje bolj zgodovinski razvoj češčenja presv. Srca Jezusovega, sv. obhajila do zadnjih rimskih dekretov in sijajnih evharističnih kongresov. Te in slične knjige, ki so pisane sistematično in tvarino izčrpajo, moramo proučavati, misli si osvojiti, se s preišljevanjem vanje vglobiti, da bomo imeli srce polno svete znanosti, polno svete navdušenosti in bomo sposobni naše ljudstvo vneti za Jezusa in v njem utrditi živo, globoko vero, kakor je potrebna za grozne viharje naših dni.

III.

Delo za nas same.

Takega naporenega in neprestanega dela med ljudstvom pa ne bi mogli dolgo prenašati, če ne bi same sebe vedno in vedno vnemali in od dneva do dneva nadomeščali v delu iztrošene moči, dušne in telesne. Hvala Bogu, da se gospodje za složno, enotno, stanovitno delo spodbujate v shodih »Sodalitatis Ss. Cordis Jesu«, kakor se razviti iz vsakoletnih zares zanimivih, da, kar gan-

ljivih poročil. Mnogo vas je tudi v društvu »Adoratores«, pa vsaj enkrat na teden preživite celo uro pred tabernakljem, kjer vas vse čaka nadvse dragi in mili Sacerdos magnus.

Za stanovitnost bi vam rad priporočil še dve družbi. Prva je Marijina družba. Vpeljana je že pred šestimi leti v bogoslovnem semenišču. Čujte, kako deluje, kakor mi je sporočil njen duhovni voditelj, semeniški spiritual:

Marijina družba v duhovskem semenišču (Sodalitas clericorum) je bila kano nično ustanovljena dne 20. februarja leta 1908. Glavni Rimski družbi — Primae Primariae — je bila pridružena dne 3. marca leta 1908.

Sedaj ima 174 članov in 8 kandidatov. Izmed članov je 91 duhovnikov, 8 semeniških duhovnikov in 75 bogoslovcev.

Dva kongreganista sta postala redovnika (Družbe Jezusove), 8 jih je prestopilo v kongregacije za duhovnike (5 v Marijino kongregacijo v zavodu sv. Stanislava, 3 v Marijino družbo za duhovnike kočevske dekanije) in 4 člani-duhovniki so umrli (med njimi Leopold Perme v Aleksandriji na potu v misijon na Kitajsko). — Člani duhovniki (91) so večinoma sami tudi voditelji raznih Marijanskih kongregacij. Marijina kongregacija v semenišču jim je bila šola za vodstvo kongregacij. Posebno dobra vaja za delovanje v Marijinih družbah so jim bili odseki kongregacije v duhovskem semenišču, kjer so sami nastopali s predavanji in referati in so se udeleževali diskusije.

Za razširjanje pogostnega sv. obhajila je Marijina kongregacija izdala knjižici »Mladini« (8000 izvodov) in »Staršem in vzgojiteljem!« (v dveh natiskih 12.000 izvodov). Da bi se še bolj širilo in gojilo češčenje Matere božje, je kongregacija izdala Grinjonovo knjigo: »Marija, kraljica src«.

Iz poročila posnamemo, da je v teh šestih letih prišlo v duhovno pastirstvo že 91 kongreganistov. Od leta do leta bo njihovo število raslo. Ali bi ne bilo koristno, priporočljivo, da, kar naravnost potrebno, da se po dekanijah ustanove posebne duhovske Marijine kongregacije? Uresničile se bo tudi za naša duhovska srca prošnja: »Adveniat regnum Tuum per Mariam!« Jezus, evharistični Jezus, bo po Mariji svoje kraljestvo v srcih naših tako trdno utemeljil, da ga porušiti ne bo mogla nobena strast, nobena skušnjava, nobena zunanja nevarnost. Gotova je resnica, da najbolj gotovo upanje stanovitnosti do konca daje nežna, srčna ljubezen do Marije. In koliko nevarnosti preti nam duhovnikom, posebno še mladim, navdušenim gospodom, ki vsi vneti sve-

tega ognja nastopijo prvič duhovno pastirstvo! Ali bodo ostali stanovitni v svojih sklepkih ob času mašniškega posvečenja? Kaj, ako duhovnik pade, morda globoko pade? Koliko pohujšanja za vernike, koliko žalosti za sobrate, kolika radost za naše zaklete sovražnike! Kam v tej grozni nevarnosti? K Mariji! Le tesno se je oklenimo! Bodimo njeni otroci, nosimo znak njenih otrok, bodimo kongreganisti, zvesti kongreganisti! Ali ne bo dolžna nas prav posebno varovati, ker bo ona naša mati, mi njeni otroci, njena lastnina? Varovala nas bo, da ne grešimo; vlivala nam bo v srca strah pred nevarnostmi, da jih ne bomo iskali, ali da bomo čvrsti ostali, ako nas poklic vanje pripelje. Z njeno pomočjo bomo svojemu Jezusu zvesti ostali.

Torej, dragi sobratje, v kongregacijo! Do sedaj imamo v škofiji dve Marijini kongregaciji duhovnikov: ena je v kočevskem dekanatu, kjer sem pri zadnjem birmovanju v mestu Kočevje prve duhovnike v to kongregacijo sprejel; druga je v zavodu sv. Stanislava, kjer so si jo ustanovili gospodje profesorji in prefekti. Ali bi za to mogli preskrbeti gospodje dekanji, ali bi kak duhovnik kongregacije prevzel iniciativo in bi si dobili pravila iz zavoda ali iz Kočevja? Vsaka dekanija naj bi imela svojo kongregacijo. Fiat!

Prav iz srca bi nam vsem rad priporočil še eno duhovsko zvezo: »Fœdus sacerdotale eucharisticum, cuius finis est, fideles ad quotidianum vel frequentem usum Ss. Eucharistiae inducere iuxta mentem Decretj S. C. Conc. die 20. Decembris 1905«. Da bote bolje spoznavali ustroj in namen te evharistične duhovske zveze, naj Vam podam njena pravila, navodila in privilegije.

Pravila. Namen je: razširjevati pobožno vajo pogostega in vsakdanjega sv. obhajila. — Član more biti vsak duhovnik, ki zares hoče prizadevati si, da pospešuje prejem pogostega in vsakdanjega sv. obhajila. — Sredstva so molitev, spisi in beseda; duhovnik naj pogostokrat o tej vaji ljudstvu govori, ga k njej vabi in naj primerne knjige med ljudstvom razširja. — Da bodo duhovniki svojo nalogo bolj lahko in bolj uspešno izpolnjevali, se jim poda sledeče navodilo.

Navodilo. Člani naj ljudstvu večkrat razlagajo, kaj je sv. Rešnje Telo; kdaj, kako, zakaj in s koliko ljubeznijo ga je Gospod Jezus Kristus ustanovil, kateri so njegovi sadovi, ki jih prinaša kot daritev, kot med nami vedno pričujoč in posebno kot dušna hrana. Člani naj tudi pobijajo razne predsodke in pomisleke, ki so še med ljudstvom zoper pogosto in zoper vsakdanje sv. obhajilo; v ta namen naj poskrbe, da se primerni

spisi med ljudstvo razširjajo. Pouče naj ljudstvo, da za vredno in vsakdanje in pogosto sveto obhajilo se zahteva edino le stanje posvečujoče milosti božje in dober namen, in da je pomotno, ako se v kakem molitveniku zahtevajo večje priprave. Ker pa pogosto in vsakdanje sveto obhajilo ni lahko mogoče, ako verniki niso vajeni hoditi k svetj maši tudi ob delavnikih, naj jih člani na to vabijo in jim razlagajo večkrat o koristi svete maše in o načinu biti pri njej pobožno. Sami si bodo prizadevali maševati ob času, ki je za vernike najbolj primeren. — Da se ta navada vpelje, bi mnogo koristile tridnevne duhovne vaje. Prvi dan bi se razložil greh in nesreča grešnika; drugi dan ljubezen božja, ljubezen Jezusova do grešnikov, ki se kaže v ustanovitvi zakramenta svete pokore; tretji dan se govori o sv. Rešnjem Telesu in sv. obhajilu. Po tridnevnicu četrti dan naj bo skupno sveto obhajilo, in verniki naj se z gorečimi besedami vнемajo, da bi k svetemu obhajilu pristopali vsak dan ali večkrat v tednu, ali vsaj ob nedeljah in praznikih. Na dan skupnega svetega obhajila naj se izpostavi sveto Rešnje Telo in moli znana molitev za pogosto prejemanje svetega obhajila. — Član naj si prizadeva, željo po prav pogostem svetem obhajilu vzbujevati pri odraslih, posebno pa še pri otrocih. — Član naj si prizadeva, pridobiti še drugih duhovnikov za to sveto zvezo. Da ogenj ne ugasne, naj imajo člani svoj poseben list.

P o o b l a s t i l a. Člani imajo trikrat na teden oseben privilegij altarja; smejo eno uro pred solničnim vzhodom in eno uro po poldnem maševati; obhajati smejo od ene ure pred solničnim vzhodom do solničnega zahoda; ob večjih praznikih Gospodovih, preblazene Device Marije in sv. apostolov morejo dobiti popolne odpustke in jih čarovati tudi za duše pokojnih; odpustek 300 dni dobe za vsako delo, opravljeno v zmislu te zveze; po zgoraj omenjeni tridnevnicu morejo ob priliki skupnega svetega obhajila s križem po predpisanim obredu dati papežev blagoslov s popolnim odpustkom; vsak teden morejo enkrat podeliti popolne odpustke onim vernikom, ki pristopijo k svetemu obhajilu vsak dan, ali skoraj vsak dan; morejo tudi blagosloviti molke in jim navezati odpustke križarjev.

Glavni sedež ima ta zveza v Rimu s sedežem v cerkvi sv. Klavdija; tej zvezi se morejo vse

druge pridružiti. Za avstrijske Nemce je sedež v konventu presvetega Rešnjega Telesa v Bozenu, kjer se izdaja njihov list »Sv. Evharistija«, ki je obenem list častilcev presvetega Rešnjega Telesa. Za Slovence se bo ta zveza ustanovila v Ljubljani ali na Krku, kjer že izhaja naša »Zajednica«. Kdor želi biti član, naj se oglasi pri ljubljanskem ordinarijatu, da se zadeva uredi. Naj bi se prijavilo mnogo gospodov.

Sklep.

Prepričan sem, da Vam ni treba več priporočevati, kako pazite, da se po vaseh ne vrine med ljudi kak svobodomiseln pohujšljivec, ali vtihotapi ne le kak prepovedan list, ampak tudi ne kak indiferenten list, kakor je »Ilustrovani Tednik« in »Glas«. Nič ne dvomim, da vse to natančno izpolnjujete in se med seboj za tako pastirsko delo vнемate.

Priporočim Vam pa še dve jako zanimivi, ravno za nas v modernem pastirovanju izredno poučni knjigi. Prva je: Huonder, S. J.; Zu Füßen des Meisters; kurze Betrachtungen für vielbeschäftigte Priester; Freiburg im Breisgau 1913. Ta knjižica prinaša prav kratke odstavke na temelju sv. evangelija; zna pa iz stavkov sv. evangelija izkazati nove misli, uravnane za naše sedanje opravilo, ki kakor iskre padejo v srce, ga razvesele, razsvetle in navduše. Druga je: Lenhart, Der Priester und sein Tagewerk. Gedanken und Erwägungen über Seelsorger und Seelsorge in ernster Zeit. Mainz 1913. Knjiga je izredno poučna; opisuje našo duhovnopastirsko, socialno in politično delo, daje jasna navodila, kako naj to delo opravljamo tako, da ne pozabimo na svoje duhovniško življenje in na svoje dušno pastirovanje. Pisana je lahko in prav zanimivo; more se kar za odpočitek brati.

Sklenem, proseč od Boga obilo blagoslova in prav izdatne milostne pomoči za neumorno in uspešno duhovnopastirsko delovanje.

V Ljubljani na dan sv. Frančiška Salezija
29. januarja 1914.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

11.

Jezuitska cerkev sv. Jožefa v Ljubljani.

Očetje jezuiti so do sedaj imeli v Ljubljani samo malo kapelico. Zato niso mogli razviti dušnopastirskega delovanja za ljubljanske meščane. Davno že se je splošno želelo, naj bi si sezidali primerno cerkev. Jezuiti so zidavo odkladali, ker so vedeli, da bo treba za cerkev velike vsote, ako jo bodo hoteli sezidati primerno zahtevam našega časa. Zbirali so glavnico. Ko je precej narastla, so z delom začeli. Že stoji pod streho velika cerkev z ogromnim zvonikom in ubranimi zvonovi. Toda cerkev ni dodelana; od znotraj še ometana ni, vsa je pusta in prazna. Denarni viri so že potekli in se posušili. V tej potrebi me je p. superior naprosil, naj v pomoč pozovem naše slovensko ljudstvo, kateremu so očetje z lepimi misijoni toliko dobrega storili.

Prošnje nisem mogel odbiti, akoravno vem, da morajo naši verniki na vse kraje miloščino deliti. Nič ne dvomim, da se tudi za dobre očete jezuite kaj dobi. Miloščino, dano v tako svete namene, bo Bog stoterokrat poplačal; tudi On bo odprl svojo radodarno roko, ko ga bomo za kaj poprosili. Prosim, da bi se na praznik sv. Jožefa pobirali radovoljni darovi v pomoč očetom jezuitom za njihovo cerkev v Ljubljani. Nabrani darovi naj se do konca marca pošljejo škofijskemu ordinarijatu.¹

† **Anton Bonaventura,**
knezoškof.

¹ Naj se list v nedeljo pred praznikom sv. Jožefa vernikom prečita in oznani darovanje.

12.

Poroke vojakov.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko sporoča z dopisom z dne 27. oktobra 1913, št. 28.391 semkaj:

Laut einer dem k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht zugekommenen Mitteilung, des k. und k. Kriegsministeriums häufen sich in letzterer Zeit die Fälle, in welchen aktive Militärpersonen mit Umgehung des zuständigen Militärseelsorgers, beziehungsweise ohne die vorgeschriebene Verkündigung des Militär-Bräutigams, durch die der allgemeinen Seelsorge angehörigen Geistlichen getraut werden.

Auch hat sich jüngst der Fall ereignet, daß die Trauung einer aktiven Militärperson ohne militärbehördliche Ehebewilligung in der Weise erfolgt ist, daß der betreffende Seelsorger und das demselben vorgesetzte Ordinariat die vor Zeugen abgegebene Aussage (Manifestationseid) des Ehwesbers, daß er vom Militärdienste befreit sei, als eine zur Vornahme der Trauung hinreichende Angabe akzeptiert haben.

Infolge Erlasses des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 17. Oktober 1913, Zl. 3174, beehrt sich die k. k. Landesregierung das hochwürdige fürstbischöfliche Ordinariat dienstlich zu ersuchen, die Pfarrämter im geeigneten Wege anweisen zu wollen, die Behandlung der Eheangelegenheiten militärpflichtiger Personen die größte Vorsicht zu beobachten und die Trauung der im militärdienstpflichtigen Alter stehenden Ehwesber nicht allein auf Grund mündlicher Erklärungen derselben, sondern erst an der Hand der erforderlichen Dokumente, beziehungsweise nach erfolgter Einholung ämtlicher Auskünfte vorzunehmen.

Župnim uradom se zato naroča, naj vojaških oseb ne poročajo pod nobenim pogojem, dokler nimajo v rokah oklicnega lista in delegacije c. in kr. vojaškega župnika.

13.

Oklici ob odpravljenih praznikih.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko sporoča z dopisom z dne 9. decembra 1913, št. 33.513, semkaj:

Auf die Anfrage, ob Eheverkündigungen an

jenen Feiertagen, für welche das Gebot der Feiertagsheiligung zufolge des Motu proprio »Supremi Disciplinae« in Wegfall gekommen ist, mit Gültigkeit vorgenommen werden können, hat das k. k.

Ministerium für Kultus und Unterricht nach gepflogenen Einvernehmen mit dem Justizministerium und dem Ministerium des Innern mit dem Erlasse vom 29. November 1913, Z. 2539/K. U. M. folgendes eröffnet:

Durch § 71 a. b. G. B. wird gefordert, daß das Aufgebot an drei Sonn- oder Festtagen an die »gewöhnliche Kirchenversammlung« gerichtet werde.

Es könnte nun mit Recht der Zweifel erhoben werden, ob an den Feiertagen, für die eine Gewissenspflicht zum Kirchenbesuche nicht mehr besteht, eine gewöhnliche Kirchenversammlung, das heißt die Versammlung des Volkes in jener größeren Menge und in jener alle gesellschaftlichen Schichten desselben umfassenden Zusammensetzung zustande kommt, wie sie durch die berufene Gesetzesbestimmung verlangt wird.

Die Frage, ob eine Ehe, die nur an solchen Feiertagen aufgeboten wurde, gültig sei, müßte im einzelnen Falle von den Gerichten entschieden werden. Um der Gefahr der Ungültigkeitserklärung derartiger Ehen vorzubeugen, erscheine es daher zweckmäßiger, die Vornahme von Eheverkündigungen an solchen Feiertagen ganz zu unterlassen, zumal die Verkündigung, wenn sie auch zugleich ein unerläßliches Formalerfordernis ist, doch in erster Linie eine Vorsichtsmaßregel zur Verhütung ungültiger Ehen ist.

Hievon beehrt sich die k. k. Landesregierung das hochwürdige fürstbischöfliche Ordinariat infolge des obbezogenen Erlasses des Ministeriums für Kultus und Unterricht diensthöfflich in die Kenntnis zu setzen.

O tem se častita duhovščina obvešča.

14.

Molitve po sv. maši.

V »Škofijskem Listu«, 1913, stran 32, je bil objavljen odlok S. Congr. Rituum z dne 20. junija leta 1913, de precibus in fine missae recitandis.

Ephemerides Liturgicae prinašajo (1913, str. 725) naslednjo razlago:

Preces illae recitandae non sunt post Missam Conventualem, etsi lectam, quia aequiparatur solemnibus; nec post Missam Ordinationis in Cathedrali celebratam, utpote per se Conventualem; neque post Missam exequialem, vel Missas Memoriali Rituum Benedicti XIII. contentas, quamvis sine cantu; neque post Missam lectam de SS. Corde Jesu prima Feria VI cuiusque mensis, quae celebratur cum privilegiis Missae votivae solemnibus. — Item iuxta recens Decretum S. R. C. 20. Junii 1913 (A. A. S., V, 311) omittuntur dictae Preces:

a) Si Missa lecta celebretur cum aliqua solemnitate externa, v. gr. occasione primae Communionis, aut Communionis generalis, sacrae Confirmationis vel Ordinationis aut pro Sponsis; item si Missa lecta Parochialis vel alicuius Communitatis religiosae, vel Neo-Presbyteri, vel Iubilare, cum quadam solemnitate externa celebretur.

b) Si Missam lectam immediate ac rite subsequatur aliqua functio seu pium exercitium, quin Celebrans ab Altari recedat, v. gr. si post Missam immediate locum habeat aliqua Instructio, vel Benedictio SS. Sacramenti, vel pium exercitium alicuius Confraternitatis. Non autem omittuntur illae Preces, si aliquae tantum preces pro defunctis post Missam recitentur, vel absolutio generalis Tertiariis impertiatur, vel aliquibus personis S. Communio distribuatur etc.

15.

Pristojbine ustanov napravljenih inter vivos.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko sporoča z dopisom z dne 14. decembra 1913, št. 33.512, semkaj, da so ustanove podvržene pristojbinski dolžnosti od dneva, ko se je kdo pravoveljavno izjavil, da ustanovo napravi, čeprav še ni ustanovno pismo narejeno.

V tem oziru je c. kr. ministertvo za bogoslužje in uk izdalo na učne oblasti odlok z dne 20. novembra 1913, št. 46.309, ki se glasi:

Im Hinblick darauf, daß nach der neuen Rechtssprechung des k. k. Verwaltungsgerichtshofes insbesondere nach den Erkenntnissen Budw. 2247 F ex 1903 und 8624 F ex 1911 die Gebührenpflicht einer Stiftung unter Lebenden

schon in jenem Zeitpunkte eintritt, in welchem der Stifter gegenüber der zur Ausübung der Aufsicht über die zu errichtende Stiftung kompetenten Behörde erklärt hat, eine Stiftung errichten zu wollen, wird der k. k. Landesschulrat weiters ersucht, vorzusorgen, daß die Bemes-

sungsbehörden auch von derartigen, schon vor Errichtung einer förmlichen Stiftungsurkunde abgegebenen rechtsverbindlichen Stiftungserklärungen, Kenntnis erhalten.

Isto velja tudi o cerkvenih ustanovah.

16.

De confessionibus necessariis ad indulgentias lucrandas.

Beatissime Pater,

Antonius Bonaventura Epus Labacensis ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus, ob existentem in sua Dioecesi Confessariorum inopiam, suppliciter implorat, ut Christifideles degentes in praedicta Dioecesi, qui infra duas hebdomadas uniuscuiusque mensis sacramentalem confessionem peragere solent, lucrari valeant omnes indulgentias eo temporis intervallo occurrentes.

Et Deus etc.

Die 16 Decembri 1913.

SSmus. Dnus. Noster Pius Divina Providentia PP. X, per facultates infrascripto Cardinali Secretario S. Officii impertitas, attenta Confes-

sariorum inopia, benigne annuit pro gratia, ita ut Christifideles in praefata Dioecesi degentes, qui infra duas hebdomadas uniuscuiusque mensis sacramentalem confessionem peragere solent, omnes et singulas indulgentias eo temporis intervallo occurrentes, absque confessione pro singulis indulgentiis praescripta, lucrari possint, et valeant, dummodo cetera opera iniuncta rite exequantur. Praesenti ad quinquennium validuro. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

De mandato D. Card. Secretarii

Aloisius Giambene

Subtus. pro Indulgentiis.

17.

Anton Thalnitscherjeva dijaška ustanova.

Ordinariat je vložil pri sv. stolici naslednjo prošnjo:

Beatissime Pater!

Rescripto S. Concilii Congregationis sub die 27 Martii 1899 infrascriptus episcopus veniam obtinuit commutandi fundationem Antonii Thalnitscher de Thalberg, eo sensu ut Alumni, qui ad presbyteratum promoti fuerint, annuas missas duodecim celebrare debeant, per tot annos, quo subsidio ab eodem fundatore relicto frui fuerint.

Rescripto eiusdem S. C. de die 28 Aprilis 1899 eadem facultas impertita est infrascripto relate ad sacerdotio iam auctos, ast sub conditione: „attenta oeconomica eorum conditione.“

Sub hac tamen conditione nemini haec dispensatio concedi potest, quia omnes sacerdotes etiam sine hac dispensatione vivere possunt.

Cum vero a morte fundatoris iam ducenti anni († 1714) praeterlapsi sunt, cum multi sacerdotes hac fundatione per paucos tantum annos frui sunt et nonnulli iam per 40 annos has

12 annuas missas persolvunt, infrascriptus episcopus ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus humillime implorat, ut ista conditio quam pro alumni etiam pro sacerdotibus valere possit.

Sv. stolica je prošnji ugodila:

Die 24 Ianuarii 1914 S. Congregatio Concilii, auctoritate SS. mi D.N., attentis expositis, benigne tribuit Episcopo Labacensi facultates iuxta petita.

C. Card. Geunari,

Praef.

O. Giorgi,

Secr.

Vsled tega pooblastila dovoljujem, da se smejo zgoraj omenjene ugodnosti poslužiti vsi duhovniki, ki že toliko let služijo kot duhovniki, kolikor let so uživali ustanovo.

V Ljubljani, 1. marca 1914.

† **Anton Bonaventura,**

knezoškof.

Konservator c. kr. arhivnega sveta za Kranjsko.

C. kr. arhivni svet na Dunaju sporoča z dopisom z dne 3. decembra 1913., št. 440, semkaj:

Anläßlich der im Jahre 1911 erfolgten Reorganisation der k. k. Zentralkommission für Kunst- und historische Denkmale wurde deren bisherige III. Sektion, welche der Pflege und dem Schutz der Schriftdenkmale gewidmet war, ausgedehnt und die Agenden derselben durch das mit Allerhöchster Entschließung vom 25. Mai 1912 genehmigte neue Statut dem k. k. Archivrat übertragen. Der k. k. Archivrat, welcher früher als beratende Körperschaft der k. k. Regierung in allen die staatlichen Archive und Archivalien berührenden Fragen zu fungieren hatte, hat nunmehr auf Grund des genannten Statutes seine Tätigkeit auch auf den Schutz und die Fürsorge für die im Besitz von nichtstaatlichen Behörden, Korporationen und Anstalten sowie von Privaten befindlichen Schriftdenkmale zu erstrecken.

Behufs leichterer Erreichung dieses Zieles und zur rascheren Durchführung der obliegenden Aufgaben wurde die schon bei der k. k. Zentralkommission für Kunst- und historische Denkmale erprobte und bewährte Einrichtung der Konservatoren auch auf den Archivrat übertragen. Dieselben werden über Vorschlag des Geschäftsausschusses des k. k. Archivrates vom k. k. Ministerium des Innern für einen bestimmten Amtssprengel auf die Dauer von fünf Jahren ernannt. Wie das hochwürdigste Ordinariat aus dem angeschlossenen Abdruck der für den k. k. Archivrat und dessen Organe erlassenen normativen Verfügungen des näheren entnehmen

wolle, obliegt den Konservatoren die Pflicht, sich von den in ihrem Amtssprengel befindlichen öffentlichen und privaten Archiven und Bibliotheken, von letzteren, soweit sie Handschriften und alte Drucke enthalten, eine möglichst vollständige Kenntnis zu erwerben, den Zustand und die Bestände derselben zu erforschen und dem k. k. Archivrat eine Übersicht über die Bestände zu geben. Die Konservatoren sind weiter berufen und verpflichtet darauf hinzuwirken, daß etwaige Übelstände in der Verwahrung und Verwaltung der Schriftdenkmale abgestellt werden und daß diese vor Vernichtung, Beschädigung und jeder Gefährdung, vor Verschleppung, Verkauf an Unberufene oder in das Ausland bewahrt bleiben.

Da die Ernennung der Konservatoren vor kurzem vollzogen wurde, beehrt sich der k. k. Archivrat in der Anlage den Namen jenes Konservators, dessen Amtssprengel in das dortige Verwaltungsgebiet fällt, mitzuteilen und daran das höfliche Ersuchen zu knüpfen, das hochwürdigste Ordinariat wolle den Konservator im Diözesanblande bekanntgeben, ihn in seiner Amtstätigkeit nach Tunlichkeit fördern und auch die unterstehenden Behörden in diesem Sinne anweisen.

Za Kranjsko je bil imenovan za konservatorja c. kr. arhivnega sveta g. Franc Komatar, c. kr. gimnazijski profesor v Kranju, katerega preiskovanje se častiti duhovščini priporoča v blagohotno podpora.

Olajšanje postne postave za ljubljansko škofijo.

Prezvzišeni gospod metropolit goriški je izposloval pri rimski stolici za sedem let naslednje postne olajšave:

Beatissime Pater.

Rescripto adiecto d.d. 14. Junii 1906 S. Romanae et Universalis Inquisitionis pro tota provincia ecclesiastica Goritensi Indultum de jejuniis et abstinentia in eodem rescripto expositum ad septennium concessum fuit.

Cum septennium currenti anno expiraturum sit, infrascriptus Archiepiscopus Goritiensis, ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus, suo et Episcoporum Suffraganeorum provinciae ecclesi-

asticae Goritiensis nomine Sanctitatem Vestram humillime rogat, ut dictum indultum super abstinentia et jejuniis pro tempore Quadragesimae et per annum ad aliud septennium, i. e. usque ad initium Quadragesimae 1921 exclusive nonnullis cum mutationibus et (propter »Motu proprio« d.d. 2. Julii 1911 »Supremi disciplinae«) omissionibus benignissime prorogare dignetur.

Novum indultum e desiderio Episcoporum provinciae ecclesiasticae Goritiensis sequentis sit tenoris:

Pro Archidioecesi Goritensi.

I. Dies jejuniis simul cum abstinentia dicati:

1. Feria IV. Cinerum, Feria V. in Coena Domini et Feria VI. in Parasceve. (Quoad Sabbatum Sanctum vide inferius II.)

2. Reliquae Ferae VI. Quadragesimae et Ferae VI. tempore Adventus.

3. Ferae IV., VI. et Sabbata Quatuor Temporum.

4. Omnes vigiliae ab Ecclesia praescriptae (Pentecostes, S. S. App. Petri et Pauli, Assumptionis B. M. V., Omnium Sanctorum et Nativitatis Domini). Insuper Immaculatae Conceptionis B. M. V. ex lege speciali Austriaca.

II. Dies jejunii absque abstinentia, quibus una tantum comestio ad satietatem et modica insuper refectio vespertina, in qua tamen (excepto Sabbato Sancto) non licet carnibus vesci, permittitur:

1. Omnes dies Quadragesimae, exceptis Dominicis (quoad feriam IV. Cinerum, ferias VI. et Feriam V. in Coena Domini confer supra).

2. Ferae IV. tempore Adventus. — Sabbato Sancto incipiendo a meridie, i. e. tum in refectioe principali, tum in refectiuncula carnibus et lacticiniis vesci licet. (Vide deer. S. Congr. Conc. d. d. 18. Martii 1912, No. 1834/12).

III. Dies abstinentiae tantum dicati:

Omnes reliquae Ferae VI. per annum.

IV. Dispensationes ab abstinentia et jejuniis.

1. Pro aliquibus locis, quoties ibidem nundinae in aliquem abstinentiae vel jejunii diem incidunt (exceptis Vigilia Nativitatis Domini et Fera VI. in Parasceve).

Quoties festum fori in aliquem abstinentiae vel jejunii diem incidit, Motu proprio »Supremi Disciplinae« d. d. 2. Julii 1911 Summus Pontifex dispensationem ab utroque, i. e. ab abstinentia et jejuniis concessit; idem valet quoad Patronorum festa, praefato Motu proprio abolita, si tamen solemniter et cum magno populi concursu ea celebrari contingat.

Litteris vero S. Congr. Concilii d. d. 3. Maii 1912 eadem facultas dispensandi super lege jejunii et abstinentiae locorum Ordinariis concessa fuit pro iis diebus festis, qui praedicto Motu proprio aboliti sunt, sed debita populi frequentia devote celebrantur.

2. Pro aliquibus personis:

A lege abstinentiae (exceptis Vigilia Nativitatis Domini et feria VI. in Parasceve) et jejunii toto anni tempore dispensantur milites c. r. militiae territorialis (k. k. Landwehr) et c. r. custodes securitatis publicae (gendarmeria) necnon c. r. custodes vectigalium publicorum (i. r. guardie

di finanza) cum eorum familiis in genere (vide rescripta S. Officii d. d. 7. Septembr. 1900, 22. Augusti 1907, et 12. Martii 1908.)

V. Dispensatio ab abstinentia tantum.

Pro omnibus diebus (exceptis tamen Vigilia Nativitatis Domini et Fera VI. in Parasceve) dispensantur operarii in fodinis et in fabricis cum eorum familiaribus; deinde sic dicti conductores in viis ferreis, itinerantes, quando in tabernis viae ferreae manducare debent; personae addictae servitio navium et itinerantes in eisdem, quando hi et illi manducare debent in navi. Insuper ii, qui valetudinis recuperandae causa in balneis et in locis curae morantur cum familiaribus et servis; illi, qui refectioes suas necessitate coacti in publicis tabernis sumere tenentur, et illi, qui ab aliis dependentes esuriales cibos sibi comparare nequeunt.

VI. Licet condire cibos non solum butyro, verum etiam pinguedine animalium quocumque die. Ita licet quocumque die uti lacticiniis et ovis.

VII. Non licet diebus jejuniorum nec in Dominicis Quadragesimae sumere in eadem refectioe simul pisces et carnes.

Pro Dioecesi Labacensi.

I. Ut in Archidioecesi Goritensi.

II. Dies jejunii absque abstinentia, quibus una tantum comestio ad satietatem et modica insuper refectio vespertina permittitur, in qua ex consuetudine et dispensatione Episcopi fideles laici, necnon alumni tam maiorum quam minorum Seminariorum, Communitates religiosas, omnia Instituta utriusque sexus sub immediata vel mediata ipsius Episcopi iurisdictione carnibus vesci licet: Omnes dies Quadragesimae exceptis Dominicis (quod feriam IV. Cinerum etc.)

III., IV., V., VI. et VII. prorsus ut in Archidioecesi Goritensi.

Die 2. Augusti 1913 S. Congregatio Concilii, auctoritate SS. D. N. Pii PP. X., attentis expositis, benigne tribuit unicuique Ordinario provinciae ecclesiae Goritensis facultatem dispensandi cum fidelibus respectivae dioecesis super lege ieiunii et abstinentiae iuxta schema supra expositum, firmis ceteroquin manentibus terminis et clausulis postremae concessionis. Praesentibus valituris ad septennium.

C. Card. Gennari,
Praef.

O. Georgi,
Secr.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Dne 20. januarja t. l. je imelo več gg. duhovnikov v navzočnosti presvetlega g. knezoškofa posvetovanje o organizaciji misijonskega dela. Presvetli g. knezoškof in vsi navzoči gg. duhovniki so soglasno izjavili, da je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda zelo važno misijonsko društvo in da bi bilo katoliški stvari med Jugoslavnani v škodo, ako ne bi Apostolstvo C. M. toliko napredovalo, da bi moglo v še večjem obsegu izvrševati svoje nalogo. Torej je dolžnost odbora, da vztrajno dela za vsestranski napredek Apostolstva C. M.

Apostolstvo C. M. je že mnogo storilo, da se je naše verno ljudstvo vnelo za molitev za misijone in za cerkveno zedinjenje. Toda skrbeti moramo, da tudi nabirke ne bodo nazadovale, ampak napredovale, ker »molitev in miloščina sta dve peruti, po katerih leti evangelski glas po vsem svetu« (Slomšek). Več gg. poverjenikov nas je že opozarjalo, da je redni letni prispevek udov (po 24 vinarjev) premajhen in da zbiranje prispevkov daje razmeroma veliko dela, a premalo uspeha. Dasi se vedno priporoča, da naj bi premožnejši prostovoljno več darovali, se vendar opaža, da se tudi premožnejši preradi držijo najnižjega zneska. Zato je odbor po posvetovanju z mnogimi gg. poverjeniki in udi sklenil, da naj bi se začelo snovati skupine udov-dobrotnikov, ki bodo prostovoljno darovali po 20 vin. na mesec ali letno 2 K 40 vinarjev. Najbolj razširjena lyonska misijonska družba že od nekdaj predpisuje take letne prispevke.

Odbor je dal tiskati posebne nabiralne pole; vsaka pola ima prostora za 12 udov-dobrotnikov, ki skupno tvorijo en venec. Na čelu vsakega venca stoji nabiralec ali nabiralka, na čelu več vencev pa dotični g. poverjenik ali misijonski odsek. Ker bodo imeli nabiralci mesečnih prispevkov precej dela in ker je potrebno, da nabiralec svoje ude dobro pozna, zato se moramo strogo držati, da naj ima vsak nabiralec samo en venec (12 udov); če pa upa, da se bo dalo nabrati še kaj udov-dobrotnikov, naj pa kakega gorečega uda v svojem vencu pridobi, da splete nov venec.

Pole veljajo za eno leto. Koncem leta bo vsak nabiralec pri dotičnem g. poverjeniku dobil novo polo za prihodnje leto, kamor bo prepisal svoje zveste ude, izpolnjeno polo pa bo oddal g. poverjeniku, ki naj polo za kontrolo shrani. Gg. poverjenikom torej ne bo treba delati posebnih zapisnikov udov-dobrotnikov. Odboru v Ljubljani pa

bodo gg. poverjeniki sporočali število udov-dobrotnikov, oziroma vencev ter pošiljali nabrane prispevke.

Venci udov-dobrotnikov se bodo brez težave lahko snovali posebno v mestih in trgih, v industrijskih krajih ter večjih in tudi manjših premožnejših župnijah. Za ude-dobrotnike še nimamo posebnih podobice; naj torej za sedaj veljajo še naše navadne sprejemne podobice. Vsak ud-dobrotnik bo brezplačno dobil letno poročilo; novi udje pa še knjižico »Sv. Ciril in Metod«.

Nekoliko nabiralnih pol za ude-dobrotnike smo že razposlali. Gg. poverjeniki, ki bi radi vpeljali vence udov-dobrotnikov, a pol še niso prejeli, naj se obrnejo na tajnika Apostolstva. Ako bi kak g. poverjenik ne imel rad opraviti s temi polami, smo pripravljeni, nabiralne pole za vence pošiljati naravnost dotičnim nabiralcem in zaupnikom, katere nam gg. poverjeniki priporočajo.

Razen vencev udov-dobrotnikov ostane vsa organizacija Apostolstva C. M. taka kakor doslej. Opozarjamo pa, naj se v zmislu naših pravil (§ 3b) sploh vse nabiranje udov in prispevkov povsod razdeli med zaupnike, oziroma nabiralce (nabiralke) in naj se ustanavljajo skupine (po vaseh, stanovih, številu) z nabiralcem (nabiralko) na čelu. Tako si gg. poverjeniki delo znatno olajšajo, obenem pa postavijo trdnejšo podlago za napredek Apostolstva C. M. Naš sv. Oče Pij X. so lyonski družbi za razširjanje sv. vere na podlagi svoje prakse naročili, naj se vedno strogo drži organiziranega nabiranja po nabiralcih kot načelnikih manjših skupin, ker se na ta način dosežejo uspehi, ki bi bili sicer popolnoma nemogoči. To velja tudi za Apostolstvo C. M.

Naši nesrečni bratje z Balkana, posebno še naši sobratje iz Tracije in Bolgarije, organizirani v duhovski zvezi sv. Cirila in Metoda, nas tako glasno kličejo na pomoč, da si štejem v resno dolžnost vse storiti, kar bi moglo pomnožiti molitve in miloščino za rešitev in napredek katoliške vere med vzhodnimi in južnimi Slovani.

V Ljubljani, dne 6. marca 1914.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Tom. Kajdiž,

stolni kanonik, t. č. predsednik.

Dr. F. Grivec,

t. č. tajnik.

21.

Razne opazke.

Priimki v maticah. Matični uradi se opozarjajo, naj posebno pazijo na priimke, da se bodo isti priimki vedno enako vpisavali, ne pa pri raznih slučajih različno. Pri vpisih se zato ni zanašati na botre ali na babice, marveč če je rodbina iz iste župnije, na prejšnje vpise priimka v maticah. Če pa je rodbina iz druge župnije, na veljavne matične izpiske (poročne liste roditeljev, krstni list očetov itd.) Da se pa krstni botri in babice ne bodo izgovarjali, da jim to ni bilo znano, naj se babice pouče, da bodo pri krstih donašale s seboj dotične listine.

Za bratovščino sv. R. T. naj se prošnje za darove vsaj do velikonočne nedelje predlože. Na poznejše se bratovščina ne more ozirati.

Službe organistov.

Na sestanku organistov v Kamniku dne

20. novembra 1913 se je sprejela med drugimi sledeča resolucija:

»Prečastiti knezoškofijski ordinariat v Ljubljani se naproša, naj vpliva na čč. župne urade, da pridejo pri oddaji organistovskih služb — in zlasti boljših — v prvi vrsti vpoštev absolutnje orglarske šole v Ljubljani in event. drugih orglarskih šol ter naj se organistom, kjer je sploh mogoče, poveri tudi cerkovniška služba.«

Častiti cerkveni predstojniki naj se kolikor mogoče na to resolucijo ozirajo.

Škofijski List. Mnogo župnih uradov je popolnoma prezrlo opombo v Škof. Listu 1913, str. 172, da plačujejo župni uradi na cerkvene stroške naročnino tudi za kaplanijo, torej $6K + 3K = 9K$. Župni uradi, ki so premalo naročnine poslali, naj to pomoto kmalu popravijo.

22.

Konkurzni razpis.

Razpisuje se: 1. Župnija Nemška Loka (Unter-Deutschau) v kočevski dekaniji; 2. baron Rauberjev beneficij (beneficium simplex) pri ljubljanski stolnici.

Prošnje za župnijo Nemška Loka naj se nalože na c. kr. deželno vlado, za Rauberjev beneficij pa na kn. šk. ordinariat.

Zadnji rok za vlaganje prošenj je 12. april 1914.

23.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja je bil imenovan g. Ivan Lavrenčič, dekan v Kamniku.

Imenovan je g. Henrik Povše, župnik na Čatežu pod Zaplazom, za nadzornika organistov v trebanjski dekaniji.

Stalni pokoj je dovoljen g. Simonu Pristovu, beneficijatu v Šent Vidu pri Zatičini, in g. Francu Onušiču, kaplanu v Idriji.

Naselil se je g. Leopold Kolbezen, župni upravitelj v pok., v Črnomlju.

Sistemizirano je na novo II. veroučiteljsko mesto na c. kr. višji realki v Ljubljani s 1. septembrom 1914. (C. kr. d. š. sv. z. Kr. 22. 11. 1913. št. 8024.)

Marijina družba. V kn. šk. zavodu sv. Stan. v

Št. Vidu nad Lj. je bila 10. maja 1913 ustanovljena Marijina družba za duhovnike ondotnega zavoda. Družba ima namen gojiti ascetično življenje, znanstveno delovanje in medsebojno prijateljstvo kongreganistov. Da dosega ta trojni namen, ima poleg splošnih pravil še posebna pravila, ki so posneta po »Statuten der Priester-Kongregation der Erzdiözese Freiburg« in po pravilih, ki jih ima »Sodalitas sacerdotum dioceseos Labacensis in hon. Ss. Cordis Jesu«, ter prireja vsak petek razen počitnic polurne sestanke, na katerih se vrste nagovori voditelja, znanstvena predavanja in prijateljski razgovori. Družbo vodi prof. Gašper Porenta, ki je sprejel 20. junija 17 gospodov in 26. septembra 4 gospode v kongregacijo.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 10. marca 1914.

Vsebina: 10. Pismo g. knezoškofa duhovnikom. — 11. Jezuitska cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. — 12. Poroke vojakov. — 13. Oklici ob odpravljenih praznikih. — 14. Molitve po sv. maši. — 15. Pristojbine ustanov napravljenih inter vivos. — 16. De confessionibus necessariis ad indulgentias lucrandas. — 17. Anton Thalmitscherjeva dijaška ustanova. — 18. Konservator c. kr. arhivnega sveta za Kranjsko. — 19. Olajšanje postne postave za ljubljansko škofijo. — 20. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. — 21. Razne opazke. — 22. Konkurzni razpis. — 23. Škofijska kronika.